Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001307

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дьоміна Олена Петрівна

2. Olena P. Domina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 18-04-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Вишгородський районний суд

Код за ЄДРПОУ: 02892132

Місцезнаходження: , Київ, 07300, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 58

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77, 10.77.21.13

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення аборту або стерилізації
2. Criminal liability for illegal abortion or sterilization

Реферат/анотація:

1. Дисертація є завершеним науковим дослідженням, присвяченим проблемним питанням застосування заходів кримінально-правового впливу за незаконне проведення аборту або стерилізації. За результатами здійсненого авторкою наукового аналізу сформульовано висновки та надано рекомендації, спрямовані на вдосконалення положень вітчизняного кримінального законодавства і правозастосовної практики щодо протидії кримінальним правопорушенням, описаним у ст. 134 Кримінального кодексу України (далі у цій роботі – КК). У першому розділі роботи висвітлено загальні засади та передумови дослідження кримінальної відповідальності за незаконне проведення аборту або стерилізації. Зокрема здійснено авторський огляд стану наукової розробленості проблематики відповідальності за злочин, передбачений ст. 134 КК. Констатовано збільшення наукової уваги до цієї проблематики, що обумовлено передусім ратифікацією нашою державою Стамбульської конвенції, євроінтеграційними прагненнями України, а також очевидним

посиленням компаративістської складової як в законотворчому дискурсі, так і в наукових дослідженнях у галузі кримінального права. Вивчено релевантні положення Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульської конвенції) та критично проаналізовані результати імплементації цього міжнародного нормативно-правового акту в українське кримінальне законодавство. Однією з новел вітчизняного кримінального закону, пов'язаних із підписанням нашою державою Стамбульської конвенції, стало запровадження нових складів злочинів у межах ст. 134 КК: у ч. 2 – примушування до аборту без добровільної згоди потерпілої особи; у ч. 4 – примушування до стерилізації без добровільної згоди потерпілої особи. У другому розділі дисертації здійснено аналіз складів злочину «незаконне проведення аборту або стерилізації», а також досліджено окремі питання кримінально-правової кваліфікації діянь, описаних у ст. 134 КК. Розкрито зміст ознаки суспільної небезпеки незаконного проведення аборту або стерилізації – визначено, що аборт негативно впливає на організм не лише біологічно, механічно або психологічно, а й може спричинити проблеми з наступними вагітностями чи навіть призвести до смерті жінки. За результатами авторського порівняння положень ст. 134 КК та ст. ст. 38 і 39 Стамбульської конвенції, з урахуванням системного підходу до тлумачення правових актів, звернуто увагу на те, що український законодавець описав у ч. 2 і ч. 4 ст. 134 КК, відповідно, примушування до аборту / стерилізації без добровільної згоди потерпілої особи, що визнано помилковим підходом. На підставі висловлених дисертанткою зауважень запропоновано два альтернативні способи оптимізації редакції ч. 2 і ч. 4 ст. 134 КК, що сприятиме вдосконаленню відповідних положень кримінального закону та практики їх застосування. В останньому розділі дисертаційного дослідження проаналізовані заходи кримінально-правового впливу щодо осіб, які вчинили незаконне проведення аборту і стерилізації. Зокрема дисертанткою запропоновано оптимізувати санкції ч.ч. 1-4 ст. 134 КК шляхом включення вказівки на мінімальний розмір основних видів покарань у такий спосіб: 1) у ч. 2 обмеження волі на строк до трьох років або позбавлення волі до двох років; 2) у ч. 3 обмеження волі на строк від трьох до п'яти років або позбавлення волі від двох до п'яти років; 3) у ч. 4 обмеження волі на строк до трьох років або позбавлення волі до двох років; 4) у ч. 5 обмеження волі на строк від двох до п'яти років або позбавлення волі від двох до п'яти років. У підрозділі 3.2 роботи ретельно проаналізовано зміст та правозастосовний потенціал спеціальної конфіскації як окремого заходу кримінально-правового характеру. Визначено, що посилання на ст. 134 КК відсутнє в закритому переліку кримінальних правопорушень, за які може застосовуватися спеціальна конфіскація за змістом ч. 1 ст. 96-1 КК. Водночас наголошено на тому, що всі (окрім четвертої) частини ст. 134 КК описують такий основний вид покарання, як позбавлення волі, що, з урахуванням ч. 1 ст. 96-1 КК, формально надає суду право застосувати спеціальну конфіскацію за вчинення діянь, описаних у цих частинах. За результатами опрацювання обмеженої практики застосування ст. 134 КК не виявлено жодного посилання на застосування спеціальної конфіскації до особи, винної в здійсненні незаконного аборту.

2. The dissertation is a completed scientific study covering problematic issues of applying measures of criminal law influence for illegal abortion or sterilization. Based on the results of the scientific analysis carried out by the author, conclusions were formulated and recommendations were made aimed at improving provisions of domestic criminal legislation and law enforcement practice regarding the prevention of criminal offenses described in Art. 134 of the Criminal Code of Ukraine (hereinafter – Criminal Code). The first chapter of the work covers general principles and prerequisites for the investigation of criminal liability for illegal abortion or sterilization. In particular, the author's review of the state of scientific development of the issue of liability for the crime provided for by Art. 134 of the Criminal Code has been done. An increase in scientific attention to this issue has been noted, which is primarily due to the ratification of the Istanbul Convention by our country, the European integration aspirations of Ukraine, as well as the obvious strengthening of the comparative component both in the legislative discourse and in the scientific research in the field of criminal law. The relevant provisions of The Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention) were studied and the results of the implementation of this international legal act into the Ukrainian criminal law were critically analyzed. One of the novelties of the Criminal Code of Ukraine, related to the signing of the Istanbul Convention by our country, was the introduction of new categories of crimes within the scope of Art.

134 of the Criminal Code: in part 2 – coercion to making abortion without victim's voluntary consent; in part 4 – forcing to undergo sterilization without victim's voluntary consent. In the second chapter of the dissertation, analysis of the components of the crime of "illegal abortion or sterilization" was carried out, as well as some issues of the criminal law qualification of the acts described in Art. 134 of the Criminal Code. The substance of the element of public danger of illegal abortion or sterilization was revealed – it was determined that abortion has a negative effect on the human body not only biologically, mechanically or psychologically, but can also cause problems with subsequent pregnancies or even lead to a woman's death. Based on the results of the author's comparison of the provisions of Art. 134 of the Criminal Code and Art. Art. 38 and 39 of the Istanbul Convention, taking into account the systematic approach to the interpretation of legal acts, attention was drawn to what the Ukrainian legislator described in Part 2 and Part 4 of Art. 134 of the Criminal Code, respectively, forcing an abortion/sterilization without victim's voluntary consent. This has been recognized as a flawed approach. Based on the comments made by the degree seeker, two alternative ways of optimizing the wording of Part 2 and Part 4 of Art. 134 of the Criminal Code, which will contribute to the improvement of the relevant provisions of criminal law and the practice of their application, have been proposed. In the last chapter of the dissertation study, measures of criminal law character on persons who have committed illegal abortion and sterilization have been analyzed. In particular, dissertation proposes to optimize sanctions of 1-4 Art. 134 of the Criminal Code by including an indication of the minimum amount of the main types of punishments as follows: 1) in Part 2, restriction of liberty for up to three years or deprivation of liberty for up to two years; 2) in Part 3, restriction of liberty for a period of three to five years or deprivation of liberty for two to five years; 3) in Part 4, restriction of liberty for a term of up to three years or deprivation of liberty for up to two years; 4) in Part 5, restriction of liberty for a period of two to five years or deprivation of liberty for two to five years. Subsection 3.2 of the work carefully analyzes the content and enforcement potential of special confiscation as a separate measure of a criminal law character. It was determined that Art. 134 of the Criminal Code is not included the closed list of criminal offenses for which special confiscation may be applied in accordance with Part 1 of Art. 96-1 of the Criminal Code. At the same time, it was emphasized that all (except for the fourth) parts of Art. 134 of the Criminal Code describe such basic type of punishment as deprivation of liberty, which, on the basis of part 1 of Art. 96-1 of the Criminal Code, formally gives a court right to apply special confiscation for the acts described in those parts. Based on the results of working out limited cases based on Art. 134 of the Criminal Code no reference to the application of special confiscation to a person guilty of an illegal abortion has been established.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Дьоміна О. П. Нові склади злочинів за ст.134 Кримінального кодексу України у світлі Стамбульської конвенції: аналіз деяких ознак. Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. 2019. №3 (87). С.109–122.
- 2. Дьоміна О. П. Зарубіжний досвід кримінальної відповідальності за незаконне проведення аборту або стерилізації. Право і суспільство. 2021. №2. С. 147–151.
- 3. Дьоміна О. П. Про юридичну ознаку потерпілого від незаконного проведення аборту або стерилізації. Науковий вісник Ужгородського національного університету Серія ПРАВО. 2023. Вип. 78. Ч. 2. С. 168–173.
- 4. Дьоміна О. П. Покарання за злочин, передбачений ст. 134 КК України: огляд деяких проблемних питань. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. №5. С. 470–475.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одинцова Олена Володимирівна

2. Olena V. Odyntsova

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вознюк Андрій Андрійович

2. Adrii A. Vozniuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3352-5626

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каменський Дмитро Васильович

2. Dmytro V. Kamenskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: ;https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57193728534

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волобуєва Олена Олексіївна

2. Olena O. Volobuieva

Кваліфікація: к.ю.н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Городецька Марина Сергіївна

2. Maryna S. Horodetska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький навчально-науковий інститут Донецького державного університету внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 44039765

Місцезнаходження: вулиця Тільги Степана, будинок 21, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50065, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Пономарьова Тетяна Ігорівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Пономарьова Тетяна Ігорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сибірцева Л.С.
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна